

Naudingos nuorodos:

[Lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo programinių kūrinių tekstų elektroniniai šaltiniai. 9 \(I gimnazijos\) klasė](#)

[Elektroninė lietuvių kalbos ir literatūros chrestomatija](#)

[Interaktyvi lietuvių kalbos, literatūros \(kultūros\) ir Lietuvos istorijos mokymosi šaltinių duomenų bazė](#)

- ❖ Programinės literatūros kūriniai yra privalomi, nes juos nagrinėjame per literatūros pamokas.
- ❖ Paryškintoms knygoms nagrinėti gali būti specialiai skiriamos pamokos.
- ❖ Rekomenduojama literatūra, iš dalies deranti su programiniais kūriniais, skiriama skaityti savarankiškai ir skaitoma pagal galimybes bei poreikius.
- ❖ Pageidautina, jog jaunesnių klasių mokiniai perskaitytų vidutiniškai vieną neprograminės literatūros knygą per mėnesį. Išrašas iš Lietuvos kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo bendrosios programos (patvirtintos LR švietimo ir mokslo ministro 2016-01-25 Nr.V-46): per metus mokiniai yra perskaitę **ne mažiau kaip 10** meniškai vertingų, skirtingų žanrų **knygų** iš 9-10 (gimnazijų I-II) klasei rekomenduojamų kūrinių ir pasirinktų savarankiškai.
- ❖ Rekomenduojamos literatūros priskyrimas konkrečiai klasei sąlygiškas.
- ❖ Programinę literatūrą stengiamasi pateikti chronologine arba bendrųjų ugdymo programų nurodyta tvarka, kita literatūra pateikiama abėcėliniu principu.

I klasė

I. Programinė literatūra

(pateikiama Lietuvos kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo bendrojoje programoje nurodyta seka)

- **Juknaitė V. „Išsiduosi. Balsu“**
- Geda S. „Giesmė apie pasaulio medį“
- Vydūnas „Tėvynė ir žmogus“ (iš Vydūnas „Septyni šimtmečiai lietuvių ir vokiečių santykių“)
- Gavelis R. „Jauno žmogaus memuarai“ (12 laiškas, ištraukos)
- **Šeinius I. „Kuprelis“**
- **Vaidas O. „Doriano Grėjaus portretas“**
- Pokalbis su Marija Gimbutiene: „Iš paskutiniųjų profesorės Marijos Gimbutienės susitikimų“ (ištraukos) (Gimbutienė M. „Laimos palytėta“, p. 115 – 125)
- Lietuvių sakmės (apie dievus ir kitas mitines būtybes)
- Pasakojimai apie Sovijų, Vaidevutį, Palemoną
- „Eglė žalčių karalienė“
- Liaudies daina (3 pasirinktos dainos)
- Strazdas A. „Strazdas“
- Vienažindys A. „Ilgu ilgu man ant svieta“ arba „Linksminkimos“
- Martinaitis M. „Kai sirpsta vyšnios“
- Donelaitis K. „Metai“ (ištraukos)
- **Žemaitė „Marti“**
- **Krėvė V. „Skerdžius“**

- Simonaitytė I. „Aukštųjų Šimonių likimas“
- Baliukevičius – Dzūkai L. „Dienoraštis“ (ištrauka)
- Granauskas R. „Laimingiausioji vasara“ (iš kn. „Trečias gyvenimas“)
- Landsbergis A. „Žodžiai, gražieji žodžiai“

II klasė

I. Programinė literatūra

(pateikiama Lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo bendrojoje programoje nurodyta seka)

- Graikų mitai (Prometėjas, Sizifas, Narcizas, Orfėjas ir Euridikė, Dedalas ir Ikaras)
- Homeras „Iliada“ (pasirinktos giesmės; siūloma: I. 1–445, 488–530; VI. 238–529; XVI. 257–868; XVIII. 468–617; XXIV. 322–804), „Odiseja“ (pasirinktos giesmės; siūloma: I. 1–95; V. 92–224, 366–493; VI. 110–250; IX. 82–115; X. 210 – 309; XII. 166–259; XIII. 352–411; XXI. 51–433)
- „Periklio kalba laidojant atėniečius“ iš Tukidido „Peloponeso karo“ (ištraukos)
- Sofoklis „Antigonė“
- Horacijus „Jaunimui“
- Kalbos, telkiančios bendruomenę:
  - ❖ iš Sadūnaitės N. kalbos teisme (ištraukos), 1975
  - ❖ Geda S. „Žodis Lietuvai: kalba Persitvarkymo Sąjūdžio mitingė Vingio parke“(1988.07.09)
  - ❖ Marcinkevičius Just. „Kalba laidojant sausio 13 d. žuvusiuosius“
  - ❖ Landsbergis V. „Kalba Jungtinėse Tautose“(1991.09.17)
- Senasis ir Naujasis Testamentai
(ištraukos: Pirmasis pasakojimas apie Kūrimą (Pr 1,1–31; 2, 1–4), Kainas ir Abelis (Pr 4, 1–16), Abraomo auka ir bandymas (Pr 22, 1–19), pasakojimas apie Babelio bokštą (Pr 11). Dovydo psalmės: Kūrėjo didybė ir žmogaus orumas Ps 8, Tremtinio malda Ps 42. Kalno pamokslas (Mt 5, 38-48), Palyginimas apie talentus (Mt 25, 14–30), Sūnaus palaidūno palyginimas (Lk 15, 11–32), Himnas meilei (1 Kor 13)
- Dantė „Dieviškoji Komedija“ (ištraukos)
- Meloris T. „Pasakojimas apie karalių Artūrą“ (ištraukos) arba kitas pasirinktas riterinis romanas ar herojinis epas
- de Servantesas M. „Don Kichotas“ (ištraukos)
- Didžiųjų kunigaikščių laišškai (ištraukos):
  - ❖ Gediminas „Laiškas Liubeko, Rostoko ir kitų miestų piliečiams, 1323 m. gegužės 26 d.“
  - ❖ Vytautas „Laiškas Šv. Romos imperijos imperatoriui Zigmantui, 1420 m. kovo 11 d.“
  - ❖ Vytautas „Laiškas Jogailai po Lucko suvažiavimo, 1429 m. vasario 17 d.“
- Marcinkevičius Just. „Mindaugas“
- Meras I. „Lygiosios trunka akimirką“
- Grušas J. „Meilė, džiazas ir velnias“
- Goldingas V. „Musių valdovas“
- Orvelas Dž. „Gyvulių ūkis“
- Ostrauskas K. „Jūratė ir Kastytis“ arba kita pasirinkta pjesė
- Binkis K. „100 pavasarių“ (3 pasirinkti eilėraščiai)

II. Rekomenduojama literatūra I–II klasei

(Lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo bendrosios programos pagrindu)

[Pageidautina, jog I - II klasių mokiniai perskaitytų vidutiniškai vieną rekomenduojamos literatūros knygą per mėnesį.](#)

- Amaniti N. „Aš nebijau“
- Austen J. „Puikybė ir prietariai“
- de Balzakas O. „Tėvas Gorijo“
- Bedjė Ž. „Romanas apie Tristaną ir Izoldą“
- Beresnevičius G. „Lietuvių religija ir mitologija“
- Biliūnas J. „Lazda“, „Ubagas“
- Brontė Š. „Džeinė Eir“
- Bulgakovas M. „Šuns širdis“
- Černiauskaitė L. S. „Benedikto slenksčiai“
- Daukantas S. „Darbai senovės lietuvių ir žemaičių“ (pasakojimas apie Vaidevutį)
- Defo D. „Robinzonas Kruzas“
- Džeromas K. Džeromas „Trise valtimi“
- Džovanjolis R. „Spartakas“
- Eco U. „Rožės vardas“
- Ešer J. (Asher J.). Trylika priežasčių kodėl“
- Follet K. „Žemės stulpai“
- Granauskas R. „Gyvenimas po klevu“, novelės iš rinkinio „Duonos valgytojai“
- Grušas J. „Herkus Mantas“
- Gorderis J. „Sofijos pasaulis“
- Haddon M. „Tas keistas nutikimas šuniui naktį“
- Hugo V. „Paryžiaus katedra“
- Ivanauskaitė J. „Mėnulio vaikai“
- Ivaškevičius M. „Stilius plius“
- Kondrotas S. T. „Ivairių laikų istorijos“, „Žalčio žvilgsnis“
- Londonas Dž. „Martinus Idenas“
- de Mopasanas G. „Alyvų laukas“ arba „Mažoji Rok“
- Markesas G. G. „Šimtas metų vienuolė“
- Meras I. „Ties gatvės žibintu“
- Remarkas E. M. „Trys draugai“
- „Rolando giesmė“ (ištraukos)
- Saja K. „Po to, kai jie pavirto medžiais“
- Selindžeris Dž. D. „Rugiuose prie bedugnės“
- Simonaitytė I. „Vilius Karalius“
- Sruoga B. „Milžino paunksmė“
- Šlepikas A. „Mano vardas Marytė“
- Voinič E. L. „Gylys“
- Ziuskindas P. „Kvepalai“

III klasė

I. Programinė literatūra

- Mažvydas M. „Katekizmas“ (prakalba)
- Daukša M. „Postilė“ (prakalba)
- Radvanas J. „Radviliada“ (I d. 31-96 eil., III d. 85 – 169 eil.)

- Šekspyras V. „Hamletas“, „Sonetai“ 1, 5, 24, 65, 116, 132, 154.
- Sarbievijus M. K. „Lyrika“ (pasirinkti eilėraščiai)
- Gėtė J. V. „Faustas“ (I dalis), II dalies pabaiga
- Donelaitis K. „Metai“
- Mickevičius A. „Romantika“, Odė jaunystei“, „Akermano stepės“, „Vėlinės“ II, IV dalys, poema „Ponas Tadas“ 1-40 eil.
- Baranauskas A. „Anykščių šilelis“
- Kudirka V. „Tautiška giesmė“, „Varpas“, „Labora!“, „Iš mano atsiminimų keletas žodelių“
- Maironis „Pavasario balsai“
- Dostojevskis F. „Nusikaltimas ir bausmė“
- Biliūnas J. Apsakymai („Vagis“, „Ubagas“, „Lazda“, „Kliudžiau“ ir kt.); apysaka „Liūdna pasaka“
- Šatrijos Ragana „Sename dvare“
- Vaižgantas „Dėdės ir dėdienės“
- Krėvė V. „Skirgaila“

II. Knygos apie autorius, memuarai, kritikos straipsniai, dienoraščiai

- Bašliaras G. „Svajonių džiaugsmas“
- Brodskij J. „Poetas ir proza“
- Červinskienė E. „Dostojevskis“
- Estes C.P. „Bėgančios su vilkais“
- Eliade M. „Amžinojo sugrįžimo mitas“
- Greenblatt S. „Vilas ir pasaulio valia“ (apie V.Šekspyra)
- Kavolis V. „Vyras ir moteris lietuvių kultūroje“
- Kliukaitė N. „Šatrijos Ragana“
- „Lietuvių literatūros istorija XIX amžius“
- Piročkinas A. „Devyneri Adomo Mickevičiaus metai“
- Slonim M. „Trys Dostojevskio meilės“
- Ruseckaitė A. „Šešėlis JMM: Maironio gyvenimo meniniai biografiniai etiudai“
- Telksnytė M., Račkaitis V. „Į aukštą kalną“ (apie J.Biliūną)

III. Rekomenduojama literatūra

- Axelsson M. „Balandžio ragana“
- Eko U. „Paspalpingoji karalienės Loanos liepsna“, „Fuko švytuoklė“
- Gary R. „Aušros pažadas“
- Fowles J. „Magas“, „Prancūzų leitenanto moteris“, „Kolekcionierius“
- Ivanauskaitė J. „Kelionių alchemija“, „Švelnūs tardymai“
- Makine A. „Prancūziškas testamentas“
- Markesas G. G. „Apie meilę ir kitus demonus“
- Nothomb A. „Tikrinių vardų žodynas“, „Baimė ir drebėjimas“
- Ondaatjė M. „Anglas ligonis“
- Parulskis S. „Nuogi drabužiai“, „Trys sekundės dangaus“
- Sabaliauskaitė K. „Silva rerum“ (2009 m. Metų knyga), „Silva rerum II“, „Silva rerum III“, „Silva rerum IV“
- Schlink B. „Skaitovas“
- Šiškin M. „Laiškų knyga“
- Tokarščuk O. „Praamžiai ir kiti laikai“
- Tournier M. „Kasparas, Melchioras ir Baltazaras“

- Užurka J. „Gediminas. Vytautas Didysis. Mindaugas“
- Vonegutis K. „Skerdykla Nr. 5“
- Wassmo H. „Dinos knyga“, „Aštuntas susitikimas“

IV klasė

I. Programinė literatūra

- Savickis J. Novelės („Vagis“, „Kova“, „Ad astra“, „Fleita“, „Jono Graužos nuotyčiai“, „Mėnesiena“)
- Mykolaitis - Putinas V. „Tarp dviejų aušrų“, „Altorių šešėly“
- Nėris S. „Prie didelio kelio“
- Mačernis V. „Metai“ (pasirinkti sonetai)
- Krivickas B. Pasirinkti eilėraščiai
- Aistis J. Pasirinkti eilėraščiai
- Radauskas H. Eilėraščiai
- Kafka F. „Metamorfozė“
- Kamius A. „Svetimas“
- Sruoga B. „Dievų miškas“
- Škėma A. „Balta drobulė“
- Katiliškis M. „Miškais ateina ruduo“
- Aputis J. Keleivio novelės („Dobilė. 1954 metų naktį“, „Šūvis po Marazyno ąžuolu“, „Autorius ieško išėjties“, „Horizonte bėga šernai“, pasirinkti apsakymai)
- Marcinkevičius Just. „Mažvydas“, pasirinkti eilėraščiai
- Vaičiūnaitė J. Pasirinkti eilėraščiai
- Martinaitis M. Pasirinkti eilėraščiai
- Geda S. Pasirinkti eilėraščiai
- Milošas Č. Pasirinkti eilėraščiai
- Marčėnas A. „Eilinė“ (pasirinkti eilėraščiai)
- Ivaškevičius M. „Madagaskaras“
- Kunčinas J. „Tūla“

II. Knygos apie autorius, memuarai, kritikos straipsniai, dienoraščiai

- „Antanas Škėma ir slinktytys lietuvių literatūroje (kolektyvinė monografija)“
- „Bliuzas Ričardui Gaveliui“
- „Neužmirštamas Vaižgantas: atsiminimai, esė, laiškai“
- „Pokalbiai su Sigitu Parulskiu“
- „Skaitome novelę“
- Aistis J. „Milfordo gatvės elegijos“
- Aleksna V. „Salomėja“
- Daujotytė V. „Moters dalis ir dalia“
- Daujotytė V. „Tragiškasis meilės laukas apie Sigitą Gedą: iš poezijos, užrašų, refleksijų“
- Kubilius V. „XX a. Lietuvių literatūra“
- „Lietuvių literatūros istorija XX amžius I pusė, 1 knyga“
- „Lietuvių literatūros istorija XX amžius I pusė, 2 knyga“
- Lipskis S. „Išsivadavimas“ (biografinis romanas apie V. Mykolaitį – Putiną)
- Marcinkevičius Just. „Dienoraštis be datų“

- Martinaitis M. „Mes gyvenome“ (2010 m. Metų knyga)
- Martinaitis M. „Prilenktas prie savo gyvenimo“
- Matulaitienė S. „Poezijos gramatika“
- Nyka-Niliūnas A. „Dienoraščio fragmentai“ (I-II d.)
- Nastopka K. „Prasmių poetika“
- Pabarčienė R. „Kuriančioji priklausomybė“
- Sakalauskas T. „Duetai“
- Sakalauskas T. „Regėjimų naktis (apie poetą V.Mačernį)“
- Šilbajoris R. „Netekties ženklai“
- Tūtlytė R. „Eilėraščių skaitymas“
- Vaičiulaitis A. „Knygos ir žmonės“
- Vaičiūnaitė J. „Vaikystės veidrody“
- Venclova T. „Manau, kad...“
- Zaborskaitė V. „Eilėraščių menas“

III. Rekomenduojama literatūra

- Aškinytė R. „Lengviausias“, „Žmogus, kuriam nieko nereikėjo“ (2014 m. Metų knyga)
- Baranova J. „Baimė nuskęsti“, „Literatūra ir filosofija“
- Claudel P. „Pilkosios sielos“ (2010 m. Metų vertimas)
- Conroy P. „Pajūrio muzika“
- Černiauskaitė L.S. „Kvėpavimas į marmurą“, „Kambarys jazmino krūme“, „Medaus mėnuo“
- Eltang L. „Akmeniniai klevai“
- Gavelis R. „Jauno žmogaus memuarai“, „Vilniaus pokeris“, „Vilniaus džiazas“
- Granauskas R. „Jaučio aukojimas“, „Duonos valgytojai“, „Trys vienvėdės“, „Iš šventųjų gyvenimo“
- Grušaitė G. „Neišsipildymas“
- Ivaškevičius M. „Mistras“
- Juknaitė V. „Stiklo šalis“, „Ponios Alisos gimtadienis“
- „Kitoks Vilius Orvidas“
- Kafka F. „Procesas“
- Kajokas D. „Dykinėjimai“. (3-5 pasirinktos esė)
- Kalinauskaitė D. „Niekada nežinai“
- Kamius A. „Sizifo mitas“, „Kaligula“
- Kuklietytė E. „Šešėlių verpėja“, „Laukinės Todės istorija“
- Lidgren T. „Dorė biblija“, „Kamanių medus“
- Matulevičiūtė A. „Ilgesio kojose“
- Milošas Č. „Pavergtas protas“, „Tėvynės ieškojimas“
- Martel I. „Pi gyvenimas“
- Müller H. „Amo sūpuoklės“, „Šiandien būčiau geriau savęs nesutikęs“
- Navakas K. „Du lagaminai sniego“ (2008 m. Metų knyga)
- Oksanen S. „Stalino karvės“, „Valymas“
- Papievis V. „Eiti“ (2010 m. Kūrybingiausia knyga), „Odilė, arba Oro uosto vienvėdė“
- Parulskis S. „Mirusiuji“, „Nuogi drabužiai“ (3-5 pasirinktos esė), „Murmanti siena“, „Tamsa ir partneriai“
- Radvilavičiūtė G. „Suplanuotos akimirkos“
- Riccarelis U. „Tobulas skausmas“ (2010 m. Metų vertimo nominantė)
- Staponkutė D. „Iš dviejų renkuosi trečią: mano mažoji osidėja“ (2015m. Metų knyga)

- Sviftas G. „Vandenų žemė“ (2010 m. Metų vertimo nominantė)
- Šerelytė R. „Mėlynbarzdžio vaikai“
- Šileika A. „Bronzinė moteris“, „Pogrindis“

SUDERINTA

Širvintų Lauryno Stuokos-Gucevičiaus gimnazijos

Lietuvių kalbos mokytojų metodinės grupės posėdyje

2017 m. birželio 8 d. protokolo Nr. 15